

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 »
Negyed évre	1 »

Felelős szerkesztő:

Fehér János.

Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatallra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.

Hivatalos hirdetések díja: 100 szóig 2 frt, ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krali több.

Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Hemmer ügyvédek és a Magyar-Távír. Iroda” hirdetésel irodája Budapest, Granátos-utca 1. szám.

Erzsébet királyné.

Magyarország felséges királyasszonya immár a bécsi kapucinus atyák sírboltjában nyugossza örök álmait.

Egy örült gyilkosnak tőre oltotta kiszenvédésekben oly gazdag életét. Azt az életet, melynek tavasza a magyar nemzetnek az elnyomatás szomorú korszakából való ébredés bűbajos hajnala volt. Minél tovább gondolkozunk fölötté, a borzalmas meghatottságtól annál inkább megrendül bennünk a léleknek minden utolsó sejtje, hogy a mi királynénknak így kellett végezni a jótékony cselekedetektől megszentelt, magasztos életét.

Keressünk, kutatunk a Gondviselés végzettségében és nem találunk semmi arra, hogy annak a fejedelmi nőnek, a ki egy nemzet fájó sebeit hegesztette egész életén át, a legsúlyosabb sebeket kellett szívében elviselnie. Az egy szülött fiát vesztett édes anyja, a nővérét legborzasztóbb halállal elvesztett testvér martíromságát szenvedő asszonyt láttuk benne. Vigasza nem volt immár más mint a vallás s ennek a népnek: a magyar-nak iránta nyilvánuló szeretete. De azt a fájdalmat, mely gyengéd és nemeslelkéből kiáradt, asszony haláláról, mi magyarok állunk ott földig sujtva a bécsi kapucinusok sírboltjában, a hol pihen a magyarok reménysége, szent István trónusának egykori ifjú örököse és a hová most tért megpihenni hozzá a legjobb édes anyja, korunknak legnemesebb uralkodónéje, magyarok őrangyga: Erzsébet királyné.

Ma már nem megy többé vigasztalást keresni. A fájdalomnak annyi kiszenvédésétől áthatott szíve megszűnt dobogni, szemének világát ellepte az örök homály s nemes lelkének

földi működését beszüntette az emberi romlottság égbekiáltó gonoszsága.

És míg az egész világ értelmes közönsége megrendülve vesz hírt e magasztos koronás

asszony haláláról, mi magyarok állunk ott földig sujtva a bécsi kapucinusok sírboltjában, a hol pihen a magyarok reménysége, szent István trónusának egykori ifjú örököse és a hová most tért megpihenni hozzá a legjobb édes anyja, korunknak legnemesebb uralkodónéje, magyarok őrangyga: Erzsébet királyné.

Oh! nagyon igaz az, hogy kik soha sem féltünk: magyarok — könnyező szemekkel

valljuk most, hogy féltünk. A hazánkat féltjük, a melyről az Isten tán csakugyan levele tartalmazó kezét, a mikor elnézte, hogy gyilkos kéz üssön halálos, mély sebet, a mi őrangyalkunk örökké nemesen dobogó szívébe. Mi lesz még, mily csapás vár még ránk s a haza atyjára, a sokat szenvedett, jó, öreg királyra? Most megtört lelke, éled-e még újra és az a földi test elbírja-e nehéz kereszt-fáját e század népeket megható nagy tragédiájának?

»Most már vége van mindennek!»

Ez a sötét szó lebbent el ajakán, mikor meghallotta a gyászos hírt. Ki tudná megmondani, hogy minő háttere van egy ilyen jajsónak? Mértéket ki tud adni arról az érzelemről, mikor egy uralkodásban edzett lélekből ilyen kétségbeesett sóhaj tör elé?

»Bizalmam az Istenben»

Talán az az elköltözött, nagy és nemes lélek angyali szárnyain ott lengett a bus király fölött s az susogta néki, a bizalom ígét? Talán az mondja meg neki, az öreg királynak: bizalmad ne vesztisd el Istenen kívül magyar népedben sem s ha feledés nem is, de a vigasz majd csak visszatér egykoron királyi szívedbe.

A ki egykoron, szomorú napokban összeforrasztotta a királynak szívét nemzetünk lelkével, talán üdvözölve, onnét a magasból vigyáz még, kiktől elválasztá a gaz orgyilkos tőre: hazára, királyra!

A királyné halála.

Megnyiták az egek, megremegett a föld és szörnű reszketésnek félelmes zajában angyali lélek szállott az egek urához . . .

Megölték a magyar királynét!

Nem pártutó kéz, nem átkos belviszály leselkedő orgyilkosa mártotta észre kifestés és fenséges alakba. Bitang, sehonnai örült fékevesztett lelki deliriumban, örült agyremét kergetve, dőfte 'szívem Magyarország védőhosszányát.

Meghalt a magyar királyné!

A düh és a borzalom rettenetes érzése szállja meg az embert ennyi vadászláttára. Királynő, ki példaszerű éretyéért nemzete bálványja lett: közönséges gyilkos kezétől kapja a halálos dőfést. Mi egy egész nemzet szeretete, mit ér a milliók ragaszkodása, ha egy elvetemült lélek így diadalmaskodik felette!

Retentő volt a gyilkos hír hatása. Kínos megdöbbenés, leirhatatlan fájdalom kifejezése ül ki az arcokra. A hova a hír eljutott, mindenütt lesújtó hatást gyakorolt, szívekre, emlékre egyaránt. Az első percekben sehol sem talált hitelt. Ki merete volna elhinni, hogy a legdicsebb uralkodói erényekkel megáldott fejedelemasszonyra gyilkos kéz halálos fegyvert emelt? De a kétkedés gyötörő kínjai helyébe, csakhamar a lesújtó való metsző fájdalom lépett. Szájról-szájra adódott a hír és csakhamar mindenütt tudták: Megölték a magyar királynét!

A család intimitásai háttérbe szorultak, az üzlet apró érdekei figyelmen kívül maradtak, az élvezetek és szórakozások helyei képet változtattak: mindenhová bevonult a szörnű csapás nyomozott érzése, a polgárokat és az országot ért nagy fájdalom tudata. A történelem emlékeit idézték föl, de sehol ilyen retentő példára nem találtak. Gertrud királyné, II. Endre felesége, a nemzeti felháborodás áldozata volt. Nagy Lajos felesége, Erzsébet királyné, politikai gyilkos mérgetől halt meg. Rajtuk kívül a magyar történelem nem tud példát felmutatni, hogy megkoronázott királyné erőszakos halállal halt volna meg. És most, annyi évszázad, a civilizáció oly szédületes haladása után rettenetességében nem fokozható módon válik áldozatává a legszeretettebb uralkodónő egy külföldi fanatikus bolond fegyverének.

A politikai világ valóságilag megzavarodott a brutális tettől. A legmesszebbmenő politikai kombinációk kaptak labrá és a pártok aggodalommal mérlegelték az eseményeket, a melyek a szörnű eseményekben járhatnak. Már arról is beszéltek, hogy a király a sújtó fájdalomtól gyötörtten aligha fogja tovább viselni az uralkodás gondját és bizonyára lemond a trónról . . . És akkor, hogy lesz Magyarországgal!

És fűtétek tovább a kombinációkat és a zavar, a melyet a váratlan eset előidézett, mind jobban bonyolult. Soha nagyobb erővel meg nem rázott egy esemény valamely országot, mint ez. Egyszerre elszakadt a szeretet, a hála, a rokonszenv, a csodálat annyi ezer szála, a melyek a magyar népet ehez a nagy asszonyhoz fűzték. És a nagy csapás kínos fájdalmán tovább szöttek a fájó visszaemlékezések szálaát.

Sokat volt közöttünk és most távol tőlünk, messzese idegenben érte utól a halál. A fájdalom nagyságát csak fokozza az a végtelen távolság. Ha szeretetjaink elkötöznek a földről, ott allunk halálos ágyuk mellett és a végórák kínos perceiben lelkünk imával fohász-

kodunk segítségért, könyörületért. És most elkötözött az, a kit a magyar szív a legjobban szeretett, és halálos ágya mellett szeretettjei közül senki sem virraszt.

Idegen földre ment gyötört balmamért és gyógyulás helyett rettenetes halál jutott osztályrészül.

A képzelt elszáradt messze országokon az a nagy halott ravatalára. Vér festi pirosra a genfi tavat, királyi vér áztatja a svájci kanton földjét. Maganyos házbán, királyi pompa nélkül, halvány gyertyafény glóriájától beragyogva nyugszik a magyar királyné. Messze országokon át száguld hozzá a népek érzése és körülveszi a királyi ravatalt.

Vajh! megremege-e egy pillanatra az a kihűlt szív, mikor milliók végtelen fájdalommal könyeket facsaró érzése messze országokon át hozzája jut? Látnak-e lelki szemei, mint borul gyászba egy ország ilyen veszteség után; lelke érzi-e, mint roskadnak alattvalóinak milliói a sújtó csapás alatt. A lélek megsejti, hogy most is velünk van az országunk védőhosszánya . . .

Bejárja a hír az országot és nyomában gyász lesz mindenütt. A vigalom zaját, a mulatság izalmait, napi munka fárasztó gyötrelmeit, a szomorú fájdalom csendes érzete váltja fel. A munka szünetelni fog, a napi élet ügyes-bajos dolgai háttérbe szorulnak: Magyarország gyász ólt és siratja a legjobban királynét. A fájdalom rettenetes érzésével vési lelkébe szeretett emléket és fenséges alakjának csodás jelenségét a legenda kapja szárnyra. A népművészek régi lesnek dicőségének emlékoszlópa és a törékeny márvány helyett a néplelek halája fogja hirdetni dicső emléket.

Turócvármegye közigazgatási üléséből.

A folyó évi szept. hó 12-én d. e. 10 órakor tartott közigazgatási bizottsági ülés alkalmával ifj. Juth György főispán úr ő méltósága az ülést megnyitván, Erzsébet királyné gyászos elhunytáról a következő beszédben emlékezett meg:

»A hazafüi bánat és megilletődés legbensőbb érzelmeivel szívemben hozom a tek. bizottságnak hivatalosan tudomására e hon minden lakója keblét a legmélyebb fájdalom érzetével eltöltött ama gyászos hírt, mely a magyar nemzet ímadott Nagyszonyára, Erzsébet Királynénak Ő felségének borzasztóan váratlan kimulatával mindannyiunkat sújtott.

A megdöbbenő csapás okozta fájdalom folytán elfogultság érzete sokkalt inkább urálja bensőmet, mintsem, hogy kellő szavakat tudnék találni annak az óriási, megmérhetlen veszteségnek esetelésére, mely a nemzetet a Felséges Asszony elköltözésével érte. Mindazonáltal szent kötelességet velek teljesíteni, midőn a tek. bizottságnak a mai tanácskozásra kitűzött rendes határmáján, — melyet a sors ezen gyászos esemény köztudomásra jutásának időpontjával veletlen épen összehozott, — azt indítványozom, hogy a legőszintébb gyász és kimondhatlan keservvel telt szíveink bánatos érzelmeinek jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk.

Együttal indítványozom, hogy mely gyászunk jelül, s annak külsőleg is kifejezést adandók, tanács-

kozásunkat ne azonnal, hanem az ülés elhalasztásáig a egy óra múltán, az az délelőtti 11 órakor kezdjük meg.

Főispán úr ő méltóságának megható szavai s magának a mélyen megrendítő gyászbeszédnek gondolata, könyeket csaltak a megbizottsági tagok legtöbbszörjének szemébe és azt az indítványt, hogy a mély gyász kifejezésül az ülés csak egy óra mulva folytatodjék, — helyesléssel tette magává a bizottság.

HIREINK.

— **Turócvármegye gyász.** Ifj. Juth György főispán úr ő méltósága szeptember hó 11-én, a mint a hivatalos értesítést megkapta a megrendítő gyászos esetről, táviratban fejezte ki a maga és a vármegye mély részvétét a Belügyminiszter úr ő nagyméltóságánál; szeptember 12-én pedig a midőn a vármegye közigazgatási bizottsága rendes ülését tartá. megható szavakban tolmácsolta a mély fájdalmat, a melyet a megye lakossága vallás- és nemzetiségi különbség nélkül érez. Beszède alatt könyök csillantak meg a szemekben s a mély gyász kifejezésül az ülést egy órára felfüggesztette. A vármegye törvényhatósága szeptember 13-án rendkívüli közgyűlést tart, a melyen mély részvétét és fájdalmát a megfelelő módon fogja Ő Felsége legmagasabb színe elé juttatni.

— **Turócmegye iskoláinak gyász.** Berecz Gyula kir. tanfelügyelő úr ő nagysága szeptember hó 11-én a következő rendeletet bocsátotta ki: »Felséges Királyasszonyunk minden magyar szívének közös, igaz és nagy bánatára rút orgyilkosságnak esett áldozatul. Idegen földön, idegen dőfte kését nemes szívébe. A lesújtó gyásznak némi külföldi kifejezésére nézve a Vallás- és Közköztartásügyi Magy. Kir. Miniszter Úr Ő Nagyméltósága f. é. szeptember hó 11-én kelt 63.316. sz. magas táviratával elrendelni méltóztatott: 1. A temetés és gyász-ünnepély napján az intézet működése szünetel. 2. Az egyes felekezetek által tartandó gyász isteni tisztelaten a tanuló ifjúság egyen részt. 3. A gyász isteni tisztelét után az intézetben tartandó gyász-ünnepély, a melyen az intézet igazgatója, tanára vagy tanítója (esetleg a gondnokság elnöke) ezen nemzeti csapás nagyságát méltassa és elhunyt Felséges Királynénak emlékezetét, a megrendítő szomorú alkalomnak megfelelő módon kegyeletes szavakkal az ifjúságnak lelkebe véssé. Felhívom továbbá 4. Hogy az intézet homlokzatára a gyászolobogó tűzze ki s azt csak is a temetés utáni harmadik napon vonja be. A gyász-ünnepély megtartásáról s annak felolvasásról jelentést tegye meg. Turóc-Szt.-Mártonban 1898. évi szeptember hó 11-én. Berecz Gyula, kir. tanfelügyelő.»

— **Iskolai gyász.** Felséges királyasszonyunk megrendítő halálesete alkalmából a helybeli állami iskolákban szeptember 17-én, a temetés napján, az előadások szüneteltek. Szept. 20-án d. e. 9 órakor gyász istentisztelet lesz a r. kath. templomban, istentisztelet után pedig az intézet tornacsarnokában gyász-ünnepély, a melyen Zalkay Aladár tanár fog a növénydekekhez beszédet intézni. A növénydekek karszalag viselésével jelzik mely gyászukat. Az iskola épületén két gyászolobogó leng, a melyek a boldogult királyasszony temetését követő három nap mulva vonatnak be.

— **Turóc-Szt.-Márton gyászol.** Turócvármegye székvárosában az érzelmei találkoztak. Nincs ember a városban, a ki mélyen ne gyászolna. A felséges királyasszonyunk orgyilkos kéz által előidézett halála mindenkit megdöbbenített. A hazákon gyászolobogók lengenek s kiki iparkodik a gyásznak külsőleg is kifejezést adni. Hétfőn a hitefekezetek templomaiban gyász-istentisztelet tartatnak.

— **Gyász-istentisztelet Zníóvaralján.** Ő Felsége, az Úrban elhunyt néhai legdicsebbesegebb nagy király-

A „FELVIDÉKI HIRADO“ TÁRCÁJA.

A királyné életéből.

Az 1866-iki hadjárat alatt, a július 3-iki szerencsétlen kimeneteli döntő ütközet után az osztrák kormány Magyarországra vonult vissza s a királyné a trónörökösül Budára menekült. Itt tartózkodása alatt ideje legnagyobb részét sebesültek látogatásával és vigasztalásával töltötte. Megérkezése után azonnal a Ludoviceumba kocsizott, a hol minden egyes sebesült hogylétéről kérdéskösdött. A királyné egy sebesült magyar bakától azt kérdezte, vajjon meggyógyulása után visszamegy-e a hadsereghez. A megszólított erőteljes hangon azt felelte, hogy alig várja, hogy vissza-mehessen, mert azt nemcsak esküje, hanem becsülete is kívánja. A királyné jószágosn mosolygott és gazdagon megajándékozta a sebesülteket.

A királyné kocsija előtt és után e látogatások alkalmával nem ment semmi kíséret, s még a lovas városi hajdúk is hiányoztak s így megtörtént, hogy nem egy utcai gyerek kapaszkodott a cifra udvari-hintó bakjára; sőt egy a vakmerődek közül, hogy a királynét jobban láthassa, a kocsii lépcsőjére állott. Údvarhölgye

el akarta távolítani, de a királyné mosolyogva intett, hogy a gyermek kedvelését ne zavarja.

Ugyanezen hadjárat ideje alatt a királyné Ferenczy Ida által egy tápó-szelei őry vak cigányasszonynak, kinek fia egyik csatában súlyosan megsebesült, levelet íratott, mely a királyné nemes szívének megható jelét mutatja. A levél a következő:

»Buda, júl. 17. 1866. Jó asszony! Ő Felsége Erzsébet császárné és királyné Bécsben a kórházban jirt meglátogatni a sebesült katonákat s azok között találta önnök fiát, Józsefet, nagy sebbel a jobb karján. Az orvos kinyilatkozta, hogy el kell vágni a karját, de ő nem egyezett bele, tehát Ő Felsége is bátorította, sőt kérte, míg végre rá határozta magát másnapra; Ő Felsége másnap ismét meglátogatta, de a karja még megvolt, az orvos pedig kinyilatkozta, hogy ha még ma sem engedni levágni, úgy meghal. József beleegyezett, de kérte a Császárnét, hogy maradjon mellette, akkor bátrabb lesz és Ő Felsége kegyes jó szívével fogva nem tudott ellentálni a kérésnek s csak akkor ment ki, midőn már elaludt, az orvosokra bízva, kik ígérték, hogy nem lesz veszély. De amit vége volt a műtétnék, Ő felsége ismét visszament s mire József felébredt, már az ágyánál

ült. — Megjérte egyidejűleg, hogy 14 nap mulva saját kórházába Laxenburgba viteti, hol igen jó dolga lesz, mert ott csak tiszek vannak, ó csak maga lesz egy magyar bakával, s a legjobb ellátásban fog részeseülni. Ha pedig már egészen jól lesz, haza mehet önhöz, asszonyom, s mivel félkarja van és dolgozni nem képes, Ő Felsége kegyeskedett megértni, hogy míg él, eltartja. Ő felsége kérdezte van-e családja? — Mire József azt mondta: csak egy öreg világtalan anyja van, kit igen szeret. — Ez megtetszett felséges királynénak, hogy oly jó fűd, s azért küld önnök 10 forintot, mert jól tudja, hogy irni nem lát, így irathat a fiának ki azt igen várja. — Én is kérem önt, jó asszony! irasson melébb, hogyan érzi magát és hogyan megyen dolga. — A fia miatt nyugodt lehet, mert sohasem volt olyan jó dolga, mint most. Ő oly szerencsében részesült, melyet ezrek irigyelnek tőle, s ha egészen felgyógyul, haza megy és önt is el fogja tartani. Irasson mieöbb, s a levelet nekem címeztesse, én fogom Ő Felségének átadni, ki azt igerte szerint Józsefnek fogja kezébe juttatni. Jó napot kíván Ferenczy Ida, Ő Felsége Erzsébet császárné magyar felolvasó hölgye.

Mikor az 1871. évben Rónay Jácintot bizta meg

nénk angalyi lelkeért ünnepélyes gyász isteni tisztelet tartatott Znióváránál a plébánia-templomban s hol 17-én 10 órakor az ottani állami, közalaptványi, iskolai és községi hivatalnokok jelenlétében, a tanítóképződei és eieml iskolai növendékek, a tiszoltó egyesület és nagyszámú gyászoló közönség részvételével. Különös hatást tettek a róm. kath. iskola gyászba öltözött növendékei, kik közül 24 fegyverruhás leányka, fekete fátalpa borítva égő gyertyákkal és koszorúkkal az egész szertartás ideje alatt a nagy felékesített gyászruval körül állott.

— **Közgyűlés.** A 'uróci magyar olvasó-egylet s társas-kör, ma (szept 18-án) délután közgyűlést tart.

— **Javító érettségi vizsga.** A helybeli felső kereskedelmi iskolában a javító érettségi vizsgálat szobeli része szept. hol 27-én lesz. dr. Scholz Ágost egyetemi tanár és Benitzky Kálmán vármegyei alispán előnléte alatt, az írásbeli pedig 25 és 26-ikán lesznek

— **Dr. Schwarz Mór,** a turóc-szent-mártoni izraelita hitközségnek szép tehetségu s a magyar hazafias eszmék terjesztése iránt kiválóan fogékony főrabjára, szeptember hol 11-én távozott el innen egyelőre Budapestre, s onnan 13-án Győrbe utazott új hitközségébe. A vasuti indóházban nagy számú közönség jelent meg — s ezek jelenlétében Lax Valléria kisasszony gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a főrabnak, melynek felharszálagján ez volt olvasható: A mártoni izr. lányok, hódolatuk jeleül. Jóbarátai s ismerősei közül többen elkísérték a távozó főrabot Stubnya-Fürdőig, Friedmann Gyula volt hitközségi elnök pedig Budapestig, majd Győrig, hogy részt vehessen a beiktatásban. Ime ennyi szövege lehet összefoglalni dr. Schwarz Mór eltávozását. Amde, a ki képes felgugni, hogy mennyi ambiciótól s mennyi magyaros hittel látott hozzá a főrabot úrmisztárolja teljesítéséhez a ki batud látni a távozása után ismét megnyitott ocsendés úrbé, az csak sajnálkozni tud, hogy a hitközség ismét visszalépett a régi ösvényre. Nem fog most már hangzani jó ideig magyar szó templomukban s nem gyűjt magyar hazafias érzelmeiktől áthatott egyházi szónoklat hol 10 ideig tüzet az arra fogékony keblekben, és ha voltak felre értések ill. azok elhomályosodnak a főrabbi képességei előtt. Ha pedig az a bizonyos sötéttség újból való elérékezése szította a tüzet, ám most gyönyörködhetnek benne az illetők. A főrabot eltavozott, s szept. 10-én tartott búcsúbeszédére még bizonyára sokáig fognak vissza emlékezni azok, a kik akkor a templomban jelen voltak. Mi meg vagyunk róla győződve, hogy dr. Schwarz Mór főrabot oly úrt hagyott maga után, a melyet csak bajosan tölthet be a hitközség egy megfelelő képességű rabbal. Mert, hogy előbb utóbb rabjára lesz szüksége a hitközségnek, az világos. Oly intelligens izr. hitközség, mint a mártoni, nem maradhat meg egy-kétor mellett.

— **Percenk. álmok.** Frank Zoltán, a helybeli állami polgári iskola tanára, ez év október hol folyamán a fenti címetel szándékú kiadni egy kötetet tevő tőrcsöket. A mű előfizetési ára 1 ftt 50 kr. Meg rendelhet Moszkóci Ferenccel könyvkereskedésében is. Az előfizető kéremtenek kapják a mintegy 20 íven, 300 lapon, 25—30 tárcsacikket tartalmazó érdekesnek ígérkező munkát. A mű 'Forster, Wessellényi és Társai' miskolci cég kiadásában finom papíron s szép nyomásban jelenik meg. — Munkatársunknak ezen röviden jelzett művét szívesen ajánljuk t. olvasóink pártfogásába

— **Allampolgári eskü.** Michnik Gyula bisztricskai (Turóc megye) földbírtokos f. hol 13-án tette le az allampolgári esküt Beniczky Kálmán alispán előtt. Üdvözlöljük.

— **Leikész-választás.** Turóc vármegye Haj községében hol 11-én evangélikus lelkesült választottak. Az itt vármegyei uralkodó hazafias és pánszláv törekvések küzdötték meg egymással ezáltal is egyházi tén. Sikra szálott mindegyik párt a maga jelöltje érdekében s min' mindenütt, úgy itt is az tör-

tént, hogy a melyik fél jobban tudott agitálni, az lett a győztes. Minthogy pedig a pánszláv törekvést korifeusként apraja-nagya hiteket az lóttó-futott, igert s fenyegetett, — természetesen az ő jelöltjük, valami Palicz János nevű lelkész lett megválasztva 192 szavazattal, a hazafias elemek jelöltjének, Krmannek 85 szavazata ellenében. Meggondolva a dolgot s látva, hogy a hazafias evangélikusok a megyében egyre-másra vesztik a teret, csakugyan kénytelenek vagyunk azt hinni, hogy vagy nem értik a módját, hogyan kell harcolni a rendelkezésre álló eszközökkel, vagy komotások, vagy esetleg valamelyes személyes gyengeségek nehezédnek olomszárnyakkal a jobb eredményre méltó ügy mérlegére. Bárminéket legyen is a dolog, de a hazafias elemeknek egymásután, biztos következetességgel felszínre jutott veszteségei nagyon komoly bajoknak csíráit rejtgetik. És méltán kiálthatjuk nekik: Quo usque tandem? Meddig aluszszatok még néma állmatok? Meddig engedétek még, hogy a pánszláv pigmeonok oldalba rugdoszanak?

— **Baross Jusztin,** Trencsén vármegye alispánja a F. M. K. E. póstyeni közgyűlésén erőlesen kikelt azon nem elege kifogásolható eljárás ellen, hogy az óvodák részére előirányzott évi járulékokat a központi pénztár oly későn utalványozza ki, hogy a vidéki pénztáros az óvodák járandóságait rendszerint sajátjából kénytelen előlegezni. A trencsénmegyei választmány óriási erőfeszítéssel, 3400 ftt évi költséggel tartja fenn 5 óvodáját, mely összeghez a központi pénztár csak 670 fttal járul s ezt a csekély összeget is oly későn és nehezen utalványozza ki, hogy e miatt sokszor az ügykezelés is megakad. Kérdi, hogy ha már most annyit nehézséggel jár az óvodágy ellátása, mi fog bekövetkezni akkor, ha még 4 új óvodát álltanak fel? Azért tehát a maga részéről csak oly feltételt állt járul hozzá az új óvodák létesítéséhez, ha biztos kiállítás nyújtatik arra, hogy a vidéki választmányok a maga idjében megkapják a megszavazott összegeket. Az a tetszésaj, mely szavai nyomában kélt, bizonyosága, mennyire visszhangra talált a többi választmányok képviselőinél is ez az ózinte, leplezetlen felszólalás, melynek folytán a közgyűlés utasította a vidéki választmányokat, hogy ezentúl negyedévenként előre jelenték be szükségleteiket a központi pénztárnak, mely az összeget azonnal folyósítani köteles. Indítványozta továbbá, hogy a naggyűlések az egyes törvényhatóságok területén felváltva tartassanak meg és pedig lehetőleg augusztus havában az iskolai szünetidő alatt, hogy a középiskolai tanároknak is alkalom adassék a részvételre.

— **Plébános választás Besztercebányán.** A kegyűrszék bizalmas érekezteléből kifolyó s a választás előkészítését célzó intézkedések már mind foganatosítottak. A választók aláírták valamennyien azt a felhívást, a melyben dr. Kohut János theol. tanárt folyamodványának benyújtására felkérték. A jelölt, a választók egyhangú biztaltosa folytán kérvényét személyesen nyújtotta be a püspöki cancellariának. Folyó hol 7-én pedig hat tagból álló bizottság, Tomcsányi erdőgazdát, Tilles dr. ügyvéd, Jurkovich fogimn. tanár, Borda gyógyszerész, Stefkó és Platzer iparosok személyében Sz. Keresztre utazott, hogy a kath. egyházhoz oszttalan kivánsághoz a püspök úr ő méltóságának hozzájárulását is kikérje. A püspök úr a legnagyobb előzékenységgel fogadta a küldöttséget, kijelentve abbéli örömet, hogy a kegyűrszék jelöltje az ő jelöltje is.

— **Ajánok** a F. M. K. E.-nek. — Mint értesülünk Gróf Károlyi István e napokban, tehát éppen akkor, midőn a F. M. K. E. elsőnökgéjét megvált, tekintélyes összeget adományozott az egyesületnek. — Úgy látszik a nemes gróf szándékai az egyesülettel szemben nem voltak olyanok, mint az sokan beestgették, s ha a m. évi közgyűlésen elmondott, erősen politikai izd beszéde visszahatást keltett — úgy mostan adományát bebizonyította azt, hogy együtt érez

— Van, felség — mondá Zichy.

— És mi az?

— Munkát kell adni az embereknek, hogy megélhessenek.

— Én szívesen járulok hozzá, — mondá a királyné — hogy a bizonnyal megelégedésére bocsátok huszonöt szövszöket, kérem, tessék azokat a vidéken kiosztani. Talán mások is fognak példámon buzdítani s igazán örülnék, ha ezáltal a szegény emberek baján segíthetnék.

Hogy mily gyöngéd anyja volt a királyné, a következőkből is kitünik. Mária Valéria főhercegnő gyenge volt gyermekkorában, s az év nagy részét orvosi tanácsra Gödöllőn kellett töltenie. Itt történt, hogy a kis főhercegnő egy időben évtávhányban szenvedett, s határozottan a szakácsot okolta, hogy ő az oka, mert nem tud főzni, a mama bizonyosan jobban megfőzné, s meglátnák, hogy ő abból milyen józút ennek. A királynének megtegetts az ötlet, hozatott egy hordozható kis tálzshelyt, kijegyzett magának a szakácskönyvből némely utasítást s elkészítette a kívánt edelét, s azóta a kis főhercegnő előtlenki sem tudott oly pompásan főzni, mint a királyné.

a Felvidék magyarságának kultur törekvéseivel s mint szerény harcosa az egyesületnek továbbra is szívén hordja ügyét.

— **A rajeci vasút** kisajátítási előmunkálatain serényen dolgoznak. A legelőbb községgel sikerült az egyezség s a tényleges munkát a napokban megkezdik.

— **A kassa-óderbergi vasút** éjszakai vonalán, a határszélen, serényen folyik a munka. Építik a másodikat vágányt, mely egyelőre Csacót köti össze a a szilajai határállomásokkal; jövőre e munkát folytatják egész Zsolnáig.

— **Kétszáz új állami népiskola.** Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő év folyamán kétszáz új állami elemi népiskolat szervez. A közoktatásügyi miniszter miként az év elején a képviselőháznak bejelentette, lehetőleg 50 év alatt, ezer új állami népiskola föllállítását tartja szükségesnek, első sorban figyelemmel ama községekre, melyekben a magyar elem kisebbségben van s nincs magyar tannyelvű jó népiskola; továbbá azokra, melyekben a magyar elem van többségben, de a magyar többségnek nincs jó népiskolája, úgy szintén ama tiszta magyar lakosságú községekre, melyek kedvezőtlen anyagi helyzetük folytán nem képesek önérejköböl virágzó népiskolat biztosítani; s végül ama tisztán nemzetiségi községekre is, a melyek maguk kéri az állami iskolát. Az ezer népiskola közül kétszáz, az összesen háromszáz tanítói állással már a jövő évben föl fog állítani.

— **Csaki Albín gróf pályatétele.** Nem mindennapi dolog az a megélesztés, a melyben a dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő szerkesztésében eddig Kolozsvárott megjelent és szeptembertől fogva fővárosi irodalmi vállalatát általuk „MAGYAR PESTALOZZI” részesült. Országos közéletünk kimagasodó főura ugyanis 100 korona pályadíjat bocsátott a szerkesztőség részére, hogy megjutalmazhassa azt, a ki megtudja fejteni, mikép lehet sikeresen fejleszteni a kötelesegtérzet alaperényét. Felhívjuk nemcsak a tanító köröknek, hanem a művelt családok figyelmét is, a rendkívül fontos feladatot képező gyakorlati jellemképző nevelés érdekeinek irodalmi színterén hiven teljesítő hézakpótló hetilapra, melynek előfizetési díja csak négy ftt és mely a „MAGYAR PESTALOZZI” kiadóhivatalánál (Budapest, IV., havas-és Lipót-utca sarkán) rendelhető meg.

— **Új talármány.** A tengeri hajókon sokszor nagy pusztítást visz végbe a vihar a boros palackokban, most egy olms francia cég igen ügyes találmánnyal ürvedeztet meg a bortermelőket és borkereskedőket. E francia cégnek ugyanis sikerült sok évi kísérletek után a boros palackokat papírból előállítani, ezek természetesen nem törékenyek és állítog az eddigi borostüvegek minden előnyt magukban folytadják.

— **Figyelmeztetünk** a lapunk ma számában megjelent „Nemzeti balbeszédű” című hirdetésre.

— **Kossuth Lajosnak 1848-iki leghévebb arcképe.** A fővárosi 1848—49-i Kossuth múzeum évek óta foglalikozik annak megállapításával, hogy a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth arckép között, melyik a leghévebb kép. Az 1848-iki nyomtatott és festett Kossuth képek olyan sokfélék és egymástól annyira elütők, hogy e miatt a nagy közönségnek, különösen az újabb generációnak alig lehet fogalma arról, hogy hat milyen volt, hogy nézett ki 1848-ban a mi dicső kormányzónk. Ez az úgy valóban méltó arra, az évek óta folyó nagy munkára, a melylyel a budapesti 1848—49-i és Kossuth múzeum megállapítani és elkészíteni törekszik a legnagyobb magyarnak tőkéletes hű képét. Kossuthnak nyomtatásban megjelent leghévebb arcképe 1841-ben Eybel rajzolta, ki bécsi Belvedernek képtár öre és híres arcképfestője volt. Eybel 1844-ben másodsor rajzolta köre Kossuth arcképe. Ez a két legrégibb nyomtatott kép igen szép, de a később készült nagyobb művészek képeiből valamint az 1847-től 1853-ig készült Kossuth fényképek is Dangerotyper nyomán egész biztosan lehet megállapítani, hogy az Eybel képeken Kossuthnak arca nem egészen élethű. Nem rég elhunyt jeles festőnk az öreg Barabás 1848—49-ben négyszer rajzolta meg Kossuth arcképe. Ezek közt van egy, a mely az összes képekkel összehasonlítva igen sikerülten mondható, de a másik három Barabás-féle Kossuth kép nem jó, ép úgy nem sikerültek, mint a hogy Petőfit nem jól rajzolta meg a nagy mester. A legelső 1847-i Kossuth Dangerotyper arckép báró Halfer v. b. titk. tanácsosnak, az 1848-iki események híres történéseinek birtokában van, ki erről másolatokat ajándékozott Gr. Kreith Belának. Érdekes, hogy a másolatokat báró Helfertnek barátja jó Lobanoff herceg a meghalt bécsi orosz nagykövét készítette. A báró Helfert-féle Dangerotyper, a Barabás-féle legjobb kép és az amerikai ötféle Dangerotyper fényképek után és emlékezte nyomán festette meg Kossuth Ferenc ajándékképp Gr. Kreith Blának, Kossuth Lajos 1848-iki leghévebb arcképe. Ugyancsak Kossuth Ferenc festette

a király, hogy Rudolf trónörökösnek magyar nyelven előadásokat tartson Magyarország történetéből, ugyanazon év husvét vasárnapján a királyné magához kérte Rónayt s vele folytonosan magyarul társalgott, többnyire gyermeke, Mária Valéria neveléséről.

— **Nem akarom** — mondá a királyné — az eddigi rendszert követni, gyermekek nevelését és tanítását sok tanára bízni, hanem egyre: s erre ott szemeltem ki. Lesznek Valéria mellett angol, francia, német és magyar hölgyek, de a nevelés vezetésével és a tanítással őnt óhajtanám megbízni. A tanítást magyar nyelven óhajtanám vezetetni, különösen a vallásoktatást; gyermekekkel naponként magyarul imádkozom; folytatassa így. Ne legyen túlzó, de valóságos; az életben mindnyájunknak nagy szükségünk van a vallás vizgatására.

— **Az 1881-iki nőparkállításon** történt, hogy Zichy Jenő kiállítási elnök a királyné látogatása alkalmával felhívta annak figyelmét a csinos szövekre, melyeket egyszerű pörnők készítenek. Majd arra utalt, hogy a szöveget könnyű volna népiparként az egész országban meghonosítani, hogy ne keljen az embereknek minden megélhetési feltétel hiányában kivándorolni.

— **Nincsen mód** — kérde a királyné — melylyel a kivándorlást meg lehetne akadályozni?

meg édes atyjának öregkori arcképét az élő Kossuthról oly híven, hogy a kik a legnagyobb magyart Turinban szerencsések voltak láthatni, azok meggyőződhattak arról, hogy soha életükben hívbék arcképét nem látták, mint a minőt Kossuth Ferenc festett dicső atyjáról. Ezen eredeti és leghívbék képekről festenek most a budapesti 1848-49 ki múzeumban öregkori és 1848-ki Kossuth arcsképeket, városok és egyetek számára. 230 forintba kerül szép rámaival egy tégdig festett életnagyságú Kossuth kép, melynek magassága másfél méter, szélessége egy és egy harmad méter. Életnagyságú formában ramástól 25, 50 frt, vagy száz forintba kerül egy-egy jól festett Kossuth vagy Petőfi kép, sőt tíz forintért is ad a budapesti 1848-as és Kossuth múzeum egy fénykép ut. életnagyságú Kossuth képet. Fenti árak mellett a festőnek is a múzeumnak is kevés a haszna, miért is ez a vállalkozás inkább az 1848-49-i és Kossuth kultuszhoz hoz áldozatot. A Bem-Petőfi körképénél, a mely csatakép ma Budapestnek legérdekesebb látványa, ki van állítva az 1848-49-i múzeum legszébb része, s itt látható (Városiglet arena-t 70. sz.) a Kossuth Ferenc által fent leirt két nagyszerű Kossuth kép is. Mielőtt a Kossuth Ferenc által festett 1848-ki képet a Kossuth múzeum mint tökéletesen elfogadta volna, bemutatta a képet Barabás, Kovács Ernő és más olyan jeles művészeknek, kik Kossuthot 1848-49-ben és az 50-es években többször látták. Megnézték a képet a még élő 48-as jelesek és Kossuthnak rokonai, barátai. Ezek után a kép addig lett javítva, míg egyhangulag kimondattak, hogy tökéletes.

Nyilttér.

Az e rovathan foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.

Foulard-selyem

65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint hazhoz szállítva. — **mintákat pedig postafordultalva** küldenek:

Henneberg G. selyemgyárai (es. és kir. névvel szálú) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Turóc vármegye kir. tanfelügyelőség.

2158. számhoz. 1898.

Arlejtési hirdetés.

A nagymélt. Vallás- és közokt. m. kir. Minister az 1898. évi szeptember hó 10-én kelt 58.514. számú rendeletével a ruttkai állami iskola pénzéjének vízmentességét 1054 frt összeg erejéig engedélyezte.

A fentmeltett munka kivételének biztosítása céljából az 1898. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára a turóc várm. kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzeni óhajtok felhívataknak, hogy a fentmelt munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kinttűzött nap d. e. 10 órájig a nevezett hivatalhoz annyival inkább egykezezen beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bantapénz (vagy a bantapénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Turóc-Szt.-Márton, 1898. szeptember 16.

Berecz Gyula,
kir. tanfelügyelő.

1700. tk. sz. 1898.

Arverési hirdetés.

Azníváraljai kir. járásbírósg mint tealkkényvi hatóság közhírré teszi, hogy Tatra felső magyarországi bank r. t. T.-Szt. Mártonban végrehajtatonak Bakos János priphiehrade háji lakos végrehajtási szenvedő elleni 852 frt tókekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a bhányai kir. törvényszék (a zníváraljai kir. bíróság) területén levő Hájban fekvő a háji 33. sz. újköben A. I. 1-3., 5., 7., 9-12. sor-sz. a foglalt B. I. alatt egészen Bakos János priphiehrade nevére irt ingatlanra a 33. 6. i. ház és közpés udvarral az arverést 1359 frtban ezenel megállapított kikiltásti árban e'rendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi október hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Háj község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiltásti áról is eladandó fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 135 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfoalyammal számított és 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban kikiltáott kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bantapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiiltított szabályszerű elősmervényt átszolgáltattani.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Kelt Zníváralján, 1898. július hó 20. napján.
Dr. Bedő Béla,
kir. aljbíró.

1264. tk. sz. 1898.

III.

Arverési hirdetés.

Azníváraljai kir. járásbírósg mint tealkkényvi hatóság közhírré teszi, hogy Tatra felső magyarországi bank r. t. T.-Szt. Mártonban végrehajtatonak Halama János végrehajtási szenvedő elleni 523 frt tókekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a bhányai kir. törvényszék (a zníváraljai kir. bíróság) területén levő Hájban fekvő a háji 45. sz. újköben A. I. 2. 4-12. sor sz. a foglalt ingatlanok B. I. t. a. Halama János nevére irt 1/4 részbeni jutalekra 1060 frtban ezenel megállapított kikiltásti árban e'rendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi szeptember hó 30-ik napján d. e. 10 órakor Háj községben megtartandó nyilvános árverésen a kikiltásti áról is eladandó fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 106 frt készpénzben. 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfoalyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kikiltáott kezéhez letenni, a vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bantapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiiltított szabályszerű elősmervényt átszolgáltattani.

Kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Kelt Zníváralján, 1898. évi június hó 16. napján.
Dr. Bedő Béla,
kir. aljbíró.

2059. sz. 1898. tk.

Hirdetés.

Klicsin község tealkkényve birtok szabályozás következtében az 1899. évi 2579. számú szabályrendelethez képest átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1899. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikkke a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a tealkkényzőkényvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantositattik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi október hó 24-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívataknak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tealkkényvi tervezett ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tealkkényvi végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jöhísmétek harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2) mindazok, a kik a tealkkényzőkényvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztéskivánnak tenni, hogy a tealkkényvi hatóság kikiltáott bizottság előtt a kinttűzött határonapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tealkkényvi bekekeztésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tealkkényvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekekeztésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaitak ezen az úton nem érvényesíthetők — és a bélyeg és illetek elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlan tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezésekké illetve hogy törleszi engedély nyilvánítsa vett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. járásbírósg mint tealkkényvi hatóság
Turóc-Szt.-Mártonban, 1898. szeptember hó 4-én.

Fekete,
kir. ítélt táblai bíró.

Kiadó kocersma

Stubnyafürdőn.

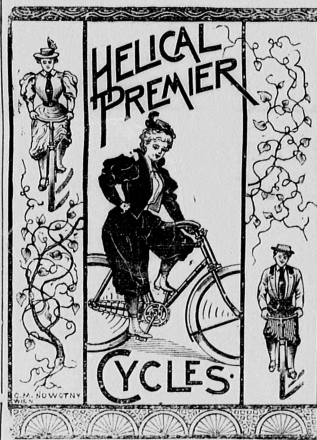
A fürdőház tartozó s az országút mellett fekvő kocersma s mérsárszék f. évi november hó 1 től saját kimérésű itallal, vagy anélkül kiadó.

Ugyszintén kiadó Stubnyafürdőn egy kisebb kimérésű kocersma.

Értekezhetni lehet

Schleicher Emil fürdőbérllővel

Stubnyafürdőn.

The Premier Cycle Co., Ltd.
Hillman, Herbert & Cooper
Coventry
Eger
Doos
Egy csi productio 60-000 készletben.
(Glasgow, Nürnberg m.)

Képviselet:

FISCHER ADOLF és FIA
Turóc-Szt.-Márton.

A „Nemzeti“ Balesetbiztosító részv.-társaság, Budapestben (Erzsébet-körut 13. szám)

biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona), gyári és malomalkalmazottakat (munkások és tisztviselők valamint harkit, hivatás teljesítése közben, vagy azon kívül, utazás alatt, vadászaton, vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legszabadelvűbb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben nyújt: a »Nemzeti«, az »Első magyar általános biztosító«, a »Magyar-Francia« és a »Bécsi biztosító« minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbizható ügyes üzletszerzők felvételnek.

Életbiztosítás

orvosi vizsgálat mellett: Mindenféle kombináció szerint az ember életére.

Életbiztosítás

orvosi vizsgálat nélkül
(népbiztosítás)

heti díjletéssel 10 fillértől kezdődőleg!

(Halaleseti, elérési, kihazasítási és gyermekbiztosítás).